

1961- Reis naar Nieuw Zeeland

Willem Créman was in 1960 met pensioen gegaan als stadsbeiaardier van Zwolle en Kampen. Bij wijze van afscheidscadeau was een geldbedrag ingezameld onder de burgerij van deze gemeenten, bestemd voor een reis naar Nieuw Zeeland. Ook de Nederlandse Klokkenspel Vereniging en nog enkele andere culturele instanties zouden een bijdrage hebben geleverd. Volgens berichten in de pers was het doel van deze reis hoofdzakelijk propaganda maken voor de beiaardkunst.¹ Maar insiders weten dat dit niet het enige doel was. Het echtpaar Créman-Sprenger reisden in 1961 naar Nieuw Zeeland om het gezin van hun dochter Myra in Masterton op het Noorder eiland te bezoeken.

Willem Créman. Jaar? Klavier?

Dochter Myra Créman

Maria (Myra) Créman was in 1926 in Zwolle geboren en gedoopt.² In 1954 emigreerde zij naar Nieuw Zeeland, haar verloofde achterna. Haar uitschrijving uit het Zwolse bevolkingsregister viel in de periode van 13 tot 19 februari 1954.³ Zeven maanden daarna trouwde Myra in Wellington [NZ] met Anton Zijlstra.⁴

Huwelijksbericht in de POZC van 25 september 1954

¹ De Volkskrant, maandag 17 juli 1961.

² Afschrift doopacte, archief familie Sprenger.

³ POZC 20 februari 1954 en OD 23 februari 1954.

⁴ POZC 25 september 1954.

De Crémans vertrokken op 15 juli 1961 per ss Johan van Oldenbarnevelt uit Amsterdam naar Nieuw Zeeland.⁵ Door strenge quarantaine maatregelen kon de blindengeleidehond Flossie niet mee.⁶ In Masterton beschikte Créman dank zij een gebaar van de plaatselijke Lionsclub over een piano.⁷

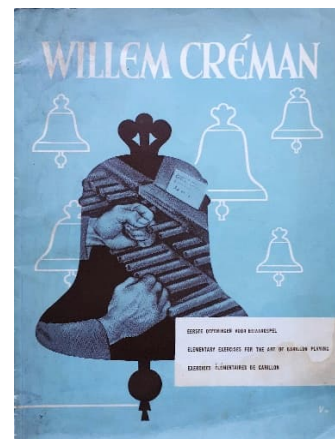
This group of Masterton Lions in 1961 is unloading a piano for blind Dutch master carillonist William Creman, who was visiting family in New Zealand. The Lions Club was one of several men-only service organisations that flourished in New Zealand in the years after the Second World War.

Créman had gedurende zijn verblijf frequent contact met de beiaardier van Wellington, John Randal (1912-1983). Hij reisde iedere twee weken per trein van Masterton, waar Myra woonde, naar Wellington om daar op het carillon te spelen. Het carillon van Engelse makelij dateert uit 1932.⁸ Créman gaf daar ook les aan Wellingtons beiaardier John Randal. Deze lessen waren destijds de eerste echte beiaardlessen voor Randal, afgezien van enkele aanwijzingen van zijn voorgangster Gladys Watkins (1884-1939), een pianiste die aan de beiaardschool in Mechelen was opgeleid en daar afgestudeerd in 1930.

Uit dit bezoek moet wel het exemplaar van Crémans leerboek stammen, *Eerste oefeningen voor beiaardspel*, dat nu nog in Wellington ter beschikking staat van de huidige functionaris Timothy Hurd. Er zullen in Wellington ook nog wel afschriften zijn van arrangementen van Créman. **Het is de moeite waard daar in te duiken.**

De klokketoren van Wellington – Nieuw Zeeland - wiki

Cover van Créman's leerboek

⁵ Passagierslijsten, via archives.govt.nz in Wellington.

⁶ The Masterton Times, 20 augustus 1961.

⁷ Er bestaan nauwelijks notulen van de Lionsclub in Masterton. Wel is bekend dat deze serviceclub zich bezig hield met acties voor blinden. Timothy Hurd, Wellington.

⁸ 'The story behind the Carillon', URL: <https://nzhistory.govt.nz/war/bells-of-remembrance/history>, (Ministry for Culture and Heritage), updated 17-Sep-2021

Randal en Créman hebben vooraf partituren en studieboeken uitgewisseld. Zo heeft John Randal muziek van Nieuw-Zeelandse oorsprong en Maori-liederen opgestuurd, die Créman heeft bewerkt voor het carillon van Wellington. Créman zou in Wellington ook liederen van Engelse herkomst en oorspronkelijke Nederlandse beiaardcomposities uitvoeren.

Dutch Club in Wellington

Het bezoek van Créman aan Nieuw Zeeland vond plaats in overleg met de Nederlandse ambassade in Nieuw-Zeeland en de Nederlandse emigrantenvereniging in Wellington, de Dutch Club. Voor deze emigranten zou Créman een speciaal programma uitvoeren bij wijze van een vriendschappelijk gebaar. Het Sinterklaasfeest van het personeel van de Nederlandse ambassade en de leden van de Dutch Club werd door Créman opgeluisterd met toepasselijke liedjes op het carillon.⁹ Daaruit blijkt al dat de reis, die op 15 juli was begonnen bijna een half jaar zou duren. Inderdaad, het echtpaar Créman staat op de passagierslijst van de 'Oranje' voor de terugreis naar Amsterdam. De "Oranje" verliet Wellington op 15 januari 1962.¹⁰ Er is nadien geen persbericht of reisverslag verschenen, immers Willem Créman leidde na zijn pensioen een teruggetrokken bestaan. Hij overleed in 1970. Dochter Myra is in 2012 overleden.¹¹

Oriëntatie op de topografie Masterton en Wellington

De stad Masterton ligt 100 kilometer ten noordoosten van de hoofdstad Wellington op het Noorder Eiland van Nieuw-Zeeland. Via de Wairarapa Line spoorlijn, geopend op 1 november 1880, kunnen reizigers gemakkelijk Wellington bereiken.¹²

Masterton

Locatie pianoverhuizers
Bron: Wikipedia - 2022

Nickname(s): Windy Wellington, Wellywood
Motto(s): *Suprema a Situ*^[2]
English: *Supreme by position*

Location in New Zealand & Pacific Ocean
Locatie hoofdstad Wellington

Naschrift

In 1975 bezocht John Randal het jaarlijks carillon Festival van Springfield in Illinois, VS. Het was Randals eerste bezoek aan Amerika. Hij gaf er drie concerten. Op één van die concerten speelde hij

⁹ De Volkskrant, maandag 17 juli 1961

¹⁰ Passagierslijsten, via archives.govt.nz in Wellington.

¹¹ Website familie Sprenger, Amsterdam.

¹² Wikipedia.

een compositie van Willem Créman. Verder presenteerde hij daar onder meer werken van zijn voorgangers in Wellington, Gladys Watkins en Selwyn Baker.¹³

Verantwoording

Deze tekst is grotendeels gebaseerd op onderzoek in kranten en tijdschriften op www.delpher.nl, de site van de Koninklijke Bibliotheek, thans Nationale Bibliotheek.

Speciale dank ben ik verschuldigd aan Timothy Hurd, beiaardier van Wellington, de familie Sprenger en aan Ilona Zijlstra, kleindochter van Willem Créman.

---

¹³ Programmaboekje *Springfield 1975* in de verzameling van Leen 't Hart, die eveneens met drie optredens geprogrammeerd stond in dit Festival.